

תגלית במדבר: אריג עתיק שנצבע ע"י חילזון

הצבעים היוקרתיים ביותר בעת העתיקה, התכלת, הארגמן ותולעת השני, נחשפו במחקר של רשות העתיקות. לגילוי זה אין מקבילות בממצא הארכיאולוגי

דליה מזורי | 12:49 31/12/2013

תגיות: מדבר יהודה, אריגים, ארגמן, חילזון

במדבר יהודה שבאזור הנגב והערבה, התגלו אלפי אריגים מהתקופה הרומית. עד כה התגלו מתוכם רק שניים שנצבעו על ידי חילזון הארגמן. כעת, במסגרת מחקר של ד"ר נעמה סוקניק, מרשות העתיקות, נחשפו שלושה אריגים נדירים נוספים, השייכים לפיסות אריגים יוקרתיים ששימשו כפריטי לבוש בתקופה הרומית.

אריג הארגמן מהתקופה ההלניסטית צילום: קלרה עמית, באדיבות רשות העתיקות

אריגים אלה, ממערות ואדי מורבעאת, השוכנות דרומית לקומראן, נחשפו במסגרת מחקר שבדק את חומרי הצבע של 180 דגימות אריגים ממערות מדבר יהודה.

בין אריגים רבים שמרביתם נצבעו בחומרים מן הצומח, נמצאו שני אריגים בגוון הארגמן-בורדו, שנצבעו בצביעה כפולה בעזרת שניים מהחומרים היקרים ביותר בעת העתיקה – ארגמן כהה קוצים, וכנימה ארמנית.

אריג שלישי עשוי צמר המעיד על כך שסיבי החוטים נצבעו בחשיפה לאור או בושלו לאחר טווייתם ומייצגים שימוש נוסף בחילזון הארגמן להשגת הגוון הכחול. יתכן כי מדובר באריג תכלת שנעשה בטכניקה הדומה לעשיית התכלת שבציצית.

חשיבותו של אריג זה גדולה, מכיוון שאין לו מקבילות בממצא הארכיאולוגי. בחינת האריגים שנעשתה ע"י ד"ר אורית שמיר, מרשות העתיקות, הצביעה על כך ששני אריגי הארגמן נטוו באופן ייחודי בטווייה שאופיינית לאריגי יבוא ומאידך האריג הכחול נעשה בטווייה האופיינית לאריגים המקומיים. יצוין כי עד כה נמצאו בישראל שני אריגים בלבד שנצבעו בארגמן האמיתי.

**הגוון התקבל בעזרת חילזון הארגמן, אריג מהתקופה ההלניסטית
בצבע תכלת השני צילום: קלרה עמית, באדיבות רשות העתיקות**

מבין כל הצבעים שהיו בשימוש, הארגמן נחשב לצבע היוקרתי ביותר בכל התקופות הקדומות, ונראה שבתקופה ההלניסטית-רומית האהדה הציבורית אליו הגיעה לשיאה. אריגים הצבועים בארגמן העידו על יוקרתו של הבגד ועל מעמדו החברתי של בעליו.

ברשות העתיקות מציינים כי יתכן כי אריגים אלה הגיעו למערות כחלק מרכושם של אותם פליטים יהודים מתקופת מרד בר כוכבא, אך יתכן כי הם היו חלק מרכושם של יחידה רומית קטנה שהתמקמה במערות לאחר המרד. היכנסו לעמוד הפייסבוק החדש של מעריב בואו להמשיך לדבר על זה בפורום אקטואליה -

תפוז אנשים